

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 1. Motiva vitandi. Ex Veteri. Ex Novo. Ex Patribus, & alijs.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

Semper coram se panem habere; ut continuo nostræ indigentia memor esset. Oleaster hic. Causa, quare proponebantur isti panes, exprimitur Levit. 24. scilicet in memoriam filiorum Israel, ut Deus recordaretur eorum. Abulenlis q. 28. in c. 25. Ex.

In manibus meis descripsi &c. II. 49. 16. Lyran. id est, ita te habeo in memoria; sicut illud, quod tenetur manu.

Vis esse Deum memorem tui, cum rogas; quando tu ipse memor tui non sis? S. Cyprianus l. de or. Dom. sicut nulla hora est, vel punctum, in omni vita mea, quod tuò beneficiò non utor; sicut nullum debet esse momentum, quò te non habeam ante oculos meos in memoria mea. S. Augustin. Solil. c. 18.

Necesse est semper, ejus memores simus, ut & ipse memor nostri miseretur. S. Paschasius in Chr. l. 5. c. 5. Cogita tu de me, & ego cogitabo de te. Dixit Christus S. Catharina Sen. Boll. 30. April.

§. III.

*Memoria Dei alia motiva.**Ex Veteri, & Novo.*

Intelligite hæc, qui obliviscimini Deum. Pl. 49. 22. Studiosè unumquodque ex his, quæ dicta sunt, intelligite. Et vos, qui Deum obliti estis (oblivio enim Dei conciliatrix peccati est) poenitentia medicamentis vulnera curate; Antequàm mors rapiat; quæ quidem leonis more in homines grassatur, cum res nulla vehementem illum impetum cohibere possit. B. Theodoretus hic.

Ego dormio, & cor meum vigilat. Cant. 5. 2. Vigilanti corde fiducialiter dormitur; quando, remotis curis secularibus, & repressis vitiorum motibus, solum Deum libera per gratiam Dei anima suaviter delectatur contemplari. S. Rupertus de operib. Spir. S. in Ol. c. 1.

Ex Patribus, & aliis.

Memoria quasi venter est animi; lætitia vero, atque tristitia, quasi cibus dulcis, & amarus. S. August. l. 10. Confess. c. 14.

TITULUS XIV. MENDACIUM.

§. I.

*Motiva vitandi.**Ex Veteri.*

Nequaquam morte moriemini. Gen. 3. 4. Cum dæmon veller mendacium proferre in paradiso, non induit speciem creaturæ rationabilis, sed bestia homini inimicæ, scilicet serpentis: quia mendacium est virus, quod vitam spiritualem extinguit. Idioma regni cælestis est veritas, ut Mundi mendacium. Stella de cont. Mundi p. 2. c. 58. Dæmon, quando Eva meatus fuit, erubuit in sua persona; &

Dei sapius etiam recordari debemus, quàm spiritum ducimus. S. Gregor. Naz. or. 1. ad Eunomianos.

Semper recordare Dei; & cælum sit cogitatio tua. S. Nilus cap. Paranet.

Beatus, in cujus pectore semper Dei memoria infederit: erit enim totus ille tanquam Angelus cælestis super terram, timore, & amore, Domino sacrificium offerens. S. Ephrem l. de beatitudinib.

Tunc signum est, quòd homo verè diligit; si semper amatum in memoria teneat. S. Bonaventura serm. 104. Dom. 12. Pent.

Tunc cor hominum Deum datur, quando omnis cogitatio terminatur in eum. S. Bernardus ep. ad quendam. Qui Deum ferventer amat; necesse est, ut eum frequenter in memoria habeat: quemadmodum qui acriter sitit, non potest non recordari sitis suæ. Blosius Sa-cello animæ fid. §. 4.

Ad hoc donata nobis memoria est, ut Dei reminiscamur: ad hoc concessus intellectus, ut per fidem, & contemplationem, in Dei cognitione proficiamus: ad hoc præstita voluntas, ut Deum eligamus, atque diligamus. Id. Instit. Spir. c. 5.

§. IV.

Arguitur oblivio Dei.

Profectus est in regionem longinquam. Luc. 15. 13. Regio longinqua oblivio Dei est; fames verò, in regione illa, est indigentia, verbi veritatis. S. August. quæst. l. 2. q. 33.

Tum maxime Deus è memoria hominum elabitur; cum, beneficiis ejus fruenter, honorem dare divinæ indulgentiæ deberent. At verò, si qua necessitas gravis presierit, tunc Deum recordantur. Lactantius l. 2. Instit.

Malus est somnus animæ; bonus somnus corporis, quò reparatur valetudo corporis. Somnus autem animæ est, oblivisci Deum suum. S. August. in Pl. 62.

Omnia nobis difficilia videntur, quia Dei memoriam non habemus, sicut oportet habere: quia eum non semper in mente portamus. Iuste quippe nobis dixerit: obliviscar & ego tui. S. Chrysost. hom. 26.

quasi facie ad faciem mendacium proferre; & ita imaginem serpentis sibi assumpsit: tu verò sine pudore mentiris. Id. in Luc. 3. In principio Mundi concertasse videntur mulier, & diabolus; uter in mentiendo magis excederet? Diabolus duo tantum mendacia excogitavit, alioquin astutissimus: scilicet, *nequaquam moriemini*; & *eritis sicut dii*. Eva tria effudit: 1. *præcepit nobis Deus*; soli Adamo præceperat Deus, nondum formatâ Evâ. 2. *dixerat Deus: ne comedas*. at illa: *præcepit nobis, ne tangeremus*. 3. *ne fortè moriamur*. Dicit illa conditionaliter, ubi Deus absolute locutus, S. Antiochus hom. 66. *Nega-*

Negavit Sara dicens: non risi. Gen. 18. 15. Mendacium licet leviusculum à Sara longè Deus esse voluit, ob id severè reprehensa. S. Thom. ut à repetitio etiam mendacio imposterum redderetur cautior. Velloso in in Judith. 5. Paræn. 10.

Tollensq; mulier viros, abscondit, & ait: fateor, venerunt ad me; sed nesciebam, unde essent. Jos. 2. 4. Achan à Josue de crimine interrogatus rem totam confessus est. Jos. 7. 20. *verè ego peccavi Domino Israel.* Rahab mentita est, non Achan, quid mirum? iste nobilis; illa moribus, & genere, obscura. Mendacium vitium plebeium est; ingenuus quisque, etsi admiserit alia, hoc tamen flagitium animitus detrectat. Naxera in Jos. 7. §. 46.

Omnis homo mendax. Pf. 115. 2. Querit Petrus Damiani l. 2. ep. 14. Nonne David homo erat, cum dixit homines mendaces; ergo & ipse talis. Negat id Damianus ob id: *ego dixi in excessu meo.* ac si perspicue dicat: de falsitate hominum inde veram sententiam protuli; unde ego ipse supra hominem fui. q. d. qui Deum altè meditatatur, hominem quasi exiit; ac proinde non mentitur. Velloso in Judith. 5. Paræn. 11.

Semen Chanaan, & non Juda! species deceptit te rectè mentitus es & tu in caput tuum. Dan. 13. 56. 59. Nescio, cur nobiles Daniel non appellet, quos lascivia notit additos? nam vitium hoc in nobilibus præ cæteris viget. Cur ergo non Juda, sed Chanaan filios vocat? quia Judæ tribus nobilis, & regni sceptris insignis; Chanaan natus ad servorum servitium, dicente avo Gen. 9. 25. *Maledictus Chanaan, servus servorum erit fratribus suis.* Daniel ergo quos mendaces reperit, nobiles negat, obscurâ ortos origine affirmat: quasi mendacium, nisi in servorum servis, nequiverit reperiri. Naxera in Jos. 7. §. 46.

Et nunc Domine, tolle quasi animam meam. Jonæ. 4. 3. Quantum viris honestis pudor est, si mendacii notam subeant, falsâ etiam opinione. Jonas fugit, quia timebat, nè mendax haberetur. Ità S. Athanasius l. de Cruce: factum, quod timebat: effugit Ninive pœnam, & Jonas dolore tabescit. Theodoretus: *& nunc Domine &c.* vitâ defungi malo, quam vivere cum ignavia; veror, nè mendax habeatur. Velloso in Judith ut supra. Eversionem jubetur proclamare; nescit minimè futurum, & mendax timet haberi. Sicque mendacium nobilis aversatur Propheta; ut elegerit reddi naufragus, fugax agnosci, quam haberi mendax. Quia penitentia sententiam solvit, ire Propheta detrectat. Ecce fugæ causam: nè mendax habeatur, aliis criminibus maculari non timet; sed non fert, vel ad speciem tantum haberi mendax. Naxera in Josue supra.

Philippus 2. Hisp. rex mendacii convictum nescio quem è domesticis adeo tribus hæc verbis percussit: sic me decipis? ut is domum reversus paulò post ex mœnore, & pudore, obierit. Douleteman l. 2. c. 5. Sect. 1.

Ex Novo.

Sit autem sermo vester, est, est; non, non! Matth. 5. 37. Albertus M. dicitur est, est; quòd si est affirmatio in corde, sit etiam in ore; & sicut est negatio in corde, ita etiam in ore.

Iterum negavit. Marci 14. 70. Petrum, & magistrum, & Sacerdotem maximum, veritatis negatæ reum dicit. Ut scias, inquit S. Ambros. l. 10. in Luc. Evangelistam veritati, quam gratia, plus dedisse. Nè quis taceat verum, metu perdendæ gratiæ, apud Magistrum, Velloso in Judit 1. Paræn. 1.

Non sinebat ea loqui. Luc. 4. 41. Unus demonum dicebat Marci. 1. 24. *scio, qui sis.* Cajetanus in Luc. ait: non sinebat ea loqui, quia dicebant mendacium. Non enim certè sciebant, Christum Deum esse. Velloso in Judit. 5. Paræn. 11.

Hora erat quasi sexta. Joan. 4. 6. Adjectâ voce quasi minutè se agere probat, nè à supputando vel minimum discedat. S. Cyrill. Alex. l. 2. in Joan. ut nos etiam discamus, vel in minimis non parvam habere veritatis curam. Id, in Judith 1. Paræn. 1.

Cur tentavit Sathanas cor tuum, mentiri spiritui Sancto? Cur Anania mendacium dicitur specialiter commissum contra Spiritum Sanctum? quia est *spiritus veritatis.* Joan. 16. 13. Mendacium autem, ut erat Ananiæ, maximè contrarium veritati. Sylveira hic q. 5.

Ex Patribus, & aliis.

Mentiri non licet nec pro Dei laude. S. August. ep. 8.

Nemo potest convincere, aliquando esse mentiendum; nisi qui potuerit ostendere, æternum aliquod bonum obtineri posse mendaciò. Id. l. de mendacio c. 7.

Sicut non est veritas sine opere ejus, qui dixit. Joan. 14. 6. *ego sum veritas:* sic non est loqui mendacium sine diabolo auctore mendacii. Origenes tr. 3. in c. 17. Math.

Mendacium adeo est malum; ut Deus, qui de nihilo fecit Mundum, non possit facere, mendacium esse bonum. S. Bonaventura. f. 81.

Quam multi hodie sunt, quos magis puderet, in oratione fecisse Barbarissimum, contra regulam Prisciani; quam protulisse mendacium in sermone suo contra regulam Christi. Richardus à S. Viçti. qui dicitur Benjam. minor, c. 46.

Mendax homo similis est falso denario: nam tantum prævalet verax homo mendaci, quantum denarius verus falso. Geminiani. l. 9. c. 42.

Proverbium Arabum est: qui famam habet veracis, illius etiam mendacii fides habetur: qui mendacis, hujus veritati quoque non creditur. Masen. l. 4. argut ven 4.

§. II.

Mendacii origo.

Valde difficile est, ut, qui multa loquitur, non etiam mentiat. S. Gregorius hom. 12. in